

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Divendres 24 de Novembre de 1899

Núm. 2488

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, l'itografía Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORCOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1.
a provincias trimestre 3.
Extranjer y Ultramar 5.
Anuals, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

es lo millor remey para combatre par-
nica y rebelde que sia tota classe de.

La que paga més
contribució de la pro-
vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de
A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de
peix.—Cascos d' arengada pera
adops de las hortallissas.
Magatzém a Riudoms
y a Reus Vilá, núm. 3.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRAS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 a 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus celaderos
que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUITS

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituent conegut, indicadíssim contra l' raquitisme, escrófula, tubercu-
lois, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sèllo de la debilitat y que reque-
reixen un bon aliment sens embargar l' estómac. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

La autonomia aranzelaria a Inglaterra.

Ab tot y que Grecia va aplicar ja la autonomia a
las sevas colonias, Inglaterra es en los temps moderns
la mestra d' aquesta classe de política.

Para conixer la constitució polítich-comercial del
imperi británich, convé dividir aquest Estat en quatre
parts: Regne Unit, Colonias independents, Colonias
Regias y la India.

Lo Regne Unit té drets d' importació (drets pura-
ment fiscals) sobre onze articles, quatre dels quals re-
presentan solament productes d' altres llocs del
imperi británich, y son: lo thé, en la India y Ceilan;
lo café a Ceilan, India Occidental, etc.; desde fa molt
temps lo ví al Estat del Cap, y desde molt poch a
Australia; lo tabach a la India, India Occidental, Na-
tal, y en una petita cantitat a Australia.

Lo comerç del Regne Unit ab los restants llocs
del imperi representa en la importació y en la exporta-
ció lo 25 per 100 del seu comerç total (1899: 258 per
100). Las colonias autónomas son del tot lliures en lo
que respecta a la seva política aranzelaria. Ellas, ab
 excepció de Nova Gales del Sur fins a 1892, han im-
posat drets protectors molt crescuts sobre las manufac-
turas de la mare patria, y las sumas que procedeixen
d' aquets drets constitueixen una part important dels
seus ingressos. Lo comerç del Canadá, d' Australia y
de l' Africa del Sur ab lo Regne Unit representa res-
pectivament lo 3, lo 7 y l' 12 per 100 del comerç total
d' aquest darrer.

També las Colonias Regias, nominalment, establi-

xen per sí soles los seus aranzels. La majoria d' aques-
tas colonias tenen drets fiscals, alguns bastant crescuts
y també procedeixen pera las mateixas una gran part
dels drets imposats sobre las mercaderias importadas
del Regne Unit. Son comers ab la mare patria s' eleva
al 2 per 100 del comerç total d' aquesta ultima.
Finalment, la India s' governa per lo Parlament de
la mare patria. Son aranzel comprén set números que
gravan d' un modo molt leve las manufacturas de la
metrópoli. Son comers ab aquesta importa lo 10 y l' 12
per 100, inclosas las *Straits Settlements* (possessió dels
Estrets).

Inglaterra, en previsió d' una separació futura y
completa, ha concedit a sas colonias més grans la in-
dependencia política y fins una completa libertat res-
pecte a la política comercial, no havent pogut impedir
que ditas colonias abraressin una política comercial
obertament proteccionista.
No obstant, en los últims trenta anys s' ha verificat,
per lo que s' refereix a la importancia política de las
colonias y a la cuestió de si deuen seguirse manie-
nant en estreta conexió ab la mare patria, una com-
pleta revolució en la opinió pública.

Aquest cambi s' manifestá per primera vegada en
29 de Juliol de 1884, quan un número important d'
homes d' Estat y polítichs dels dos o millor dels tres
partits (radicals, liberals, conservadors) se reuniren
pera fundar una societat que tendia, no sols a mante-
nir, sino a apretar més y més lo vincle polítich que
unia las colonias a la mare patria.
Eran principi la societat se limitá a la crítica de
la administració allavors en vigor y a afirmar la ne-
cessitat d' una reforma basada en la federació imperial.
Després se doná a conixer, sens rodeigs, que l' fi
principal de la *Imperial Federation League* consistia

precisament en la formació d' una *Lliga de guerra*
(*Kriegsverein*, com la anomená Salisbury, usant d'
un terme germánich). Per lo contrari, la forma d' unió
aduanera que abraqués totas las parts del imperi britá-
nich s' havia rebutjat, per lo menos en principi, per
lo comité central.

Després d' aquestas declaracions, la *Colonial Con-
ference* de 1887 constitueix indiscutiblement un dels
punts més importants en la historia de la política co-
lonial inglesa, y marca l' principi d' un nou desenrot-
llament.

La cuestió de la defensa del imperi y de la partici-
pació de las colonias en la mateixa constituía la cues-
tió principal de la agitació a favor de la *Imperial Con-
federation*. Ja avans d' aquest temps s' havian fet
tentativas en aquest sentit. En 1867, quan se fundá l'
Damion of Canada, s' havia establert que Inglaterra
devia retirar paulatinament sas tropas y que l' Canadá
devia crear un exercit territorial destinat a la defensa
del país.

Cosa idéntica ocorregué en 1870, quan se concedí
lo *self government* a la colonia del Cap de Bons Espe-
ransas. En 1879 se nombrá, ademés, baix la presidencia
del comte Carnarvon, una comissió destinada a ocu-
parse en la cuestió. Lo resultat de sos treballs fou que
fins a las colonias australianas deurian crear un exer-
cit props destinat a la defensa de sos ports. Aixís, las
colonias australianas y Nova Zelanda sostenen ara un
exercit d' un total de 40.000 homes, subdividit entre
cada una de las colonias, y l' Canadá n' manté un de
36.000 homes, ab una organizació propia y una exce-
lent academia pera ls oficials. Lo fet de que las colo-
nias prenguessin a son càrrech lo manteniment de sas
tropas ha produhit grans ventatjas al contribuent
británich. Ha quedat encara en pen la cuestió, sempre
gran, y també sempre creixent, de la armada británica
y de las numerosas estacions navals, qual per s' ha
soportat exclusivament pel contribuent británich.

Per lo exposat se veu que l' fi principal de la *Im-
perial Federation League*, era precisament la formació
d' una Lliga de defensa.

En aquets últims temps, la direcció ha variat d'
un modo radical, seguintse la vía rebutjada al princi-
pi, la de federació comercial, y deixantse de banda a
la en aquella ocasió preconizada, la federació polítich.
La «*Kriegsverein*», com va dir Salisbury, podrá ó no
ser un fet, pero lo que sí comensa a serho es lo *Soll-
verein*, imitant lo llenguatge del polítich esmentat. Lo
triomf ha sigut, per consegüent, de la *United Empire
Trade League* que, en oposició a la *Imperial Federa-
tion League*, donava gran importancia a las relacions
comercials, fixant en son programa l' principi d' esta-
blir concessions aduaneras entre la mare patria y las
colonias.

En contraposició a las primeras publicacions gene-
rals de caràcter indeterminat, aquesta darrera Socie-
tat, la *United Empire Trade League* afrontá molt poch
després una cuestió concreta y actual, y de la que, en
la *Imperial Federation League*, ls mateixos homes que
ocupavan lo poder s' havian ocupat, aixó es la cues-
tió de la clausula de la nació més afavorida, en los
tractats de comers de 1862 y 1865.

Howard Vincent, en 30 d' Abril, reclamá a la
Cambra baixa avans que tot la atenció del Govern so-

bre una decisió unànim presa en 20 d' Abril per la Cambra de Comers de Manchester, en la que s' deya que, pera 'l demà, no s' debía acabar ó renovar cap tractat de comers que extingues lo tracte de favor entre la mare pàtria y las colonias.

Lo problema d' una unió polítich-comercial, per lo que atany á sa possibilitat jurídica, encare subsisteix, principalment pera la mare patria y pera las colonias independents, sobre las que la primera ne exerceix ja cap influencia relativament á la política aranzelaria.

Per a la solució d' aquest problema s' han formulat tres proposicions.

Primera, la forma de la Unió aduanera, es á dir, completa llibertat aduanera dintre dels confins del imperi britànich y tarifa comú en las relaciones ab los païssos estrangers.

La segona forma d' unió es la sostinguda per Hofmery en la Conferencia de 1887. Segons aquesta proposició, s' deu crear una tarifa imperial y un dret imperial comú; pero aquest dret no deu ser més que un adicional que s' pugui afegir als existents ab las demés nacions, ó també deu consistir en una disminució d' un tant per cent, que s' pugui introduhir á favor de las mercaderías que tingan son origen en l' imperi britànich.

La tercera es la forma més important d' unió aduanera. Los articles més importants d' exportació de las colonias son: grans, carn y fusta en lo Canadá; grans, carn y llana á Australia; llana en la colonia del Cap. Se tracta, donchs d' articles respecte als quals Inglaterra, desde la aplicació del lliure cambi, havia abolit tots los drets. Pera poguer concedir, per tant, á aquestes colonias facilitats aduaneras. Inglaterra deu tornar á posar en vigor los drets devant de las demés nacions porque també en aquest sistema, com en lo segon, se deurán establir drets diferencials junt als fiscals. En compensació d' aquestes diferencials, las colonias deurán introduhir un tracte diferencial en benefici de las mercaderías británicas, ja rebaixant los drets ab Inglaterra, ja aumentantlos ab los demés païssos.

Aquest projecte es l' únich que podrà acceptarse per las grans colonias autónomas, y, en efecte; ja ha trobat en aquestas gran simpatía, especialment en la colonia del Cap, y fins en la del Canadá, que ha buscat en procediment semblant una compensació á la renuncia d' efectuar la desitjada Unió aduanera ab los Estats Units.

¿Catalanistas?

Nos ha sorprés la publicació d' algunas gazetillas estampadas en diferents periódichs, y cap de Tortosa, donant compte de la aparició en breu d' un diari catalanista que ha de veurer la llum á Tortosa lo primer diumenge del pròxim mes baix lo títol de *La Veu de Tortosa*, y no hem pogut passar sense dirne alguna cosa.

Nosaltres que coneixém lo suficient, pera poder jutjar á la ciutat del Ebre y sos habitants, sentíam que nostres confreres se vegessin sorpresos per la bona fé d' un sol catalanista tortosí, qui tal vegada, y ab tota sa bona voluntat, deu obehir encare á algunas indicacions del quefe d' alguna fracció política, de las moltas que allá existeixen, y si aixó fos lo catalanisme, ab los *catalanistas* (?) de Tortosa, se desacreditaria en aquella comarca en que sols se sent lo sabor local, ab tot y esser lo del tortosí ver esperit catalá, d' ideas regionalistas, pero mortas avuy per los despotismes del caciquisme corruptor que fins ha mitj logret castellanisar als fills d' aquella ciutat.

Nostre plaher més gran seria que s' propagués la causa que tants anys defensém, fins allá ahont tanca ab l' Ebre Catalunya y ahont fins ara apenas s' hi ha fet apreciar en lo que val la hermosa llengua de nostre Principat, però, pera si s' logra haver de ser escarment d' un poble que ab mica d' esforços se convertiria en fanátich catalanista, sempre y quant l' alentés un home de bona fé y sens taca en sa vida política, francament, creyém que en cas contrari seria preferible esperar millor ocasió á propagar lo catalanisme en aquella ciutat.

¿Per qué hi ha á Tortosa l' home necessari pera fomentar y dirigir lo catalanisme?...

Un home sol avuy podría fer l' ensaig, un advocat de talent y prestigi en aquella ciutat, D. Carles Bés, y aquest, que avuy se troba en caràcter d' independent, podría, á indicárseli, ser lo motor del moviment catalanista á Tortosa.

Tenim seleccionadas á totes las personas d' aquella ciutat y cap com lo citat senyor pera empendrer la tasca de corretgir á n' aquell catalá poble dels defectes que per culpa del caciquisme adoleix.

D' altre modo que s' dessisteixi del projecte de crear un periódich catalanista á la ciutat del Ebre y

donarli apoyo cap de nostres confreres, puig, en aquest cas, no farán si no ajudar al foment, no del catalanisme, y sí de determinada fracció política que tal vegada veu per aquí l' fil-ferro dels equilibris y s' prepara l' camí pera la caygada.

Lo del Transvaal

Lo colaborador militar de la Gaceta de Francfort acentúa tots los dias sas críticas al jutjar al exercit inglés. Heus aquí lo que diu en son últim article.

Devém confessar que, excepció feta de las tropas escocesas y d' alguns regiments de fusellers irlandesos, lo soldat no te suficient valor pera resistir lo foch del enemich. No poden explicarse d' altra manera aquellas retiradas vergonyosas, combats y entregas, sent digne de ser notat que la pérdua d' oficials, es doble de la dels soldats. L' exercit inglés está desempenyant una trista figura, trobantse ademés en una situació compresa.

En lo cas de que 'ls reforços arribats últimament al Africa del Sur no demostrin més valor, podém esperar una série de noticias, donantnos detalls d' altres tants fracassos militars.

S' han celebrat recentment á Berlín dos importants reunions á favor dels boers, abogantse en las mateixas per la creació d' una imponent escuadra de guerra.

La Societat Central de Geografía Comercial, encarregada de defensar los interessos comercials del imperi á l' extranger, votá lo següent acort: «Aquesta assemblea considera que la violencia que deu sufrir lo poble boer per part d' Inglaterra, es un fet dels més brutals que hagi sufert una nació aliada ab nosaltres per los llassos de la sanch.

Considera necessaria la creació d' una imponent escuadra de combat, la qual será apta pera defensar los interessos comercials é intellectuals del extranjer.

Continúa á Fransa lo reclutament de voluntaris pera l' Transvaal. veientse los oficials inglesos poch acertats, y lluytant sempre ab grans dificultats, per lo antipátich de sa causa. Un telégrama de París diu que tots los individuos de caràcter aventurer, prefeixen anar á combatre en las filas dels republicans, á pesar de las importants primas ofertes per los agents de Sa graciosa Majestat; aquets han arribat á oferir dotze franchs diaris: Inglaterra necessita gent de més geni que 'ls naturals dels tres regnes units.

Telegrafian de Metz, que s' nota en lo país la presencia de varis reclutadors; únichament han acceptat la proposició cert número d' obrers italians, que s' trobavan sense treball al principi d' hivern.

Han sigut atrets per las bellezas de la forta prima, pero no creyém sían uns auxiliars molt eficassos; massa recent es lo resultat de la última guerra colonial sufrerta per Italia, en la que 'ls súbdits del rey Humbert no pogueren desempenyar lo paper de vencedors.

Las forsas combinadas de las dos repúblicas, s' han apoderat de Colesberg, qual districte ha sigut anexionat al Estat lliure de Orange. La ciutat havia sigut previamente abandonada per la guarnició inglesa.

Está pronta á entrar en campanya la columna organizada pera anar á socorrer á Kimberley. Son quefe, lord Methuen, espera sols la arribada dels serveys auxiliars; han arribat igualment varis convoys de municions, un batalló de Colds Street y l' regiment de Iorkire avansa á marxas forçadas, procedent de la ciutat de Aar.

S' han pres disposiciones pera poder aprofitar la vía férrea fins á Kimberley. Lo major Rhodes, está encarregat de la direcció de la columna, y confia posarse en comunicació ab son germá Cecil Rhodes, anomenat lo Napoleón del Cabo, y un dels causants d' aquesta guerra, que com saben nostres lectors, está en la ciutat sitiada dirigint sa defensa.

S' ha constituït un comitè á Nimes, á fi d' allegar recursos destinats als boers; importa la primera lista de suscripció 1450 franchs.

CRÓNICA

Sagells de la «Unió Catalanista»

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne s' vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui n' trobaran en venda.

Desde fa uns dias que tots los periódichs de Barcelona venen publicantse ab sos escrits mutilats per la censura.

Los que arribaren ahir, sigueren ab tot, mes desgraciats encare que 'ls dias anteriors. A n' aquestos los hi tatzaren tots los articles doctrinals.

¡Y nosaltres que 'ns creyem que ja estava cmyt aixó de la resistencial

Sembla que la temperatura s' hagi suavizat un tant ab comparació en los ultims dias, primers de la frescor, mes no obstant continua l' temps fresch, si be l' cel se presenta clar de nuvols, presentant un blau clar bonich.

Ab lo tren correu procedent de Madrid arribá ahir aquesta ciutat procedent de Segovia nostre amic don Joseph Font de Rubinat, que acaba de sortir de la Academia de dita última població ab lo grau de primer tinent d' artillería, havent tingut l' alt honor d' alcensar lo número un entre tots sos companys de carrera del mateix curs.

Doném la benvinguda á D. Joseph Font de Rubinat sixis com lo felicitem per haver fet los estudis d' una manera tan brillant haventse sabut colomar al primer siti d' honor, al mateix temps que li desitjem honra y profit en la carrera de la milicia, que ab tan bons auspicias ha comensat.

Han comensat ja 'ls treballs de la carretera de Valls en lo tros desde Sant Ramon al Morell, per l' enderrocament de la paret que tancava la propietat dels hereus del Sr. Montesinos que venia á ser la muralla que tancava dita carretera fins á Sant Ramon. Aixís mateix las brigadas ocupadas en dites obras han comensat ja la explanació en dita propietat.

Celebrém de tot cor lo comenament del segon y darrer tros de dita carretera que te una indubtable importancia per nostra població qual construcció ha sigut desitjada de llarchs anys.

S' han declarat en huelga los obrers pastissers de la Vebina ciutat de Valls, en número de 35 á 40 per acceptar los patrons las condicions que 'ls imposavan.

La elaboració del pa s' fa per operaris no associats d' altres punts, sense que fins la fetxa hagi ocorregut altre novetat.

Segons noticias que tenim de Lleyda, á principis d' aquesta setmana nevá en aquella ciutat.

D' aconeteixement literari pot calificarse l' darrer número de «La Creu del Montseny», puig comensa á publicar una «Exposició del sistema científich Lulid» degut á la ploma del primer lulista catalá Mossen Salvador Bové, qui condensará en una série d' articles l' essencia de tot lo bó y millor que escrigué l' privilegiat talent del gran mestre Ramon Llull.

Acompanyan dita firma interessants treballs que suscriuen los senyors Claudi Omar y Barrera, Xavier Viura, Ramon N. Comas, Valeri Serra y Boldú, Lluís C. Viada y Lluch, Assumpta de Vallors, Pere Martyr Bordoy y Torrents, J. Novellas de Molins y Antoni Bulbena.

Lo dissapte pròxim passat se celebrá en lo primer pis del Teatre Principal de Vilanova y Geltrú l' anunciada reunió catalanista. Com l' únich objecte de la mateixa era la constitució de la nova Junta directiva, se procedí á ella donant per resultat la següent distribució de càrrechs:

President, D. Joseph Roig y Ventosa.—Vis-president, D. Joan Font y Cuadras.—Tresorer, D. Anton Sebats.—Bibliotecari, D. Guillem Torres.—Secretari, D. Emili Comas.—Vocals, D. Joseph Planes y don Anton Rovira Gallemi.

Se ratificá, ademés, lo nomenament de President honorari á favor de D. Teodor Creus y Corominas, quedant nombrats socis honoraris D. Joaquím Basora y D. Francesch Ricart, fundadors de la mentada «Asociació Catalanista» de dita vila.

Diuen de Puerto Rico que l' govern nortamericá ha imposat desde l' mes corrent un recárrech de 50 per 100 sobre la entrada de begudas, y en cambi están lliures de drets las farinas, arrós, bacallá, carn fresca, tocino y fusta sense obrar.

Ultimat lo projecte reformant per la direcció d' Obras públicas ha sigut ja remés á la Direcció general del cos pera sa aprobació la reparació general de la carretera de Gandesa á Tortosa.

Escrivhen de Tarragona en fetxa d' ahir: «Ahir s' observá paralissació completa en nostre port, á causa de no haver arribat al mateix cap barco. Avuy arribará l' vapor inglés «Royal», ab carregament de fusta, consignat á D. Emili Borrás.

Arribarán també avuy lo vapor espanyol «Gravina» ab carregament de blat—y l'«Cervantes», d'aquesta matrícula, que vé de Certe ab bocoyos buyts.

Los dos primers barcos anclarán en lo moll de costa y l'últim quedarà en lo punt acostumat del moll transversal.

Lo recaudet ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat, per diferents especies, puja a pesetas 1423'44.

Copíem del extracte oficial de la sessió celebrada en 21 del corrent en lo Congrés de Diputats.

«El Sr. Canellas: La he pedido para dirigir varias preguntas a mi distinguido amigo particular el señor Presidente del Consejo de Ministros.

Ante todo me he de disculpar de no haberle anunciado las preguntas; pues si bien lo que las motivaba ya anoche publicó en Madrid, yo no me atreví a creerlo hasta que esta mañana he recibido por el express cartas de Barcelona confirmando lo que publicó anoche la prensa de Madrid. Por esta razón no he tenido tiempo de avisar a S. S. y le ruego me perdone.

El general en jefe de Estado Mayor de la Capitanía general de Cataluña, D. Juan Zamora, remitió a los periódicos de Barcelona una comunicación del Capitán general, *soi disant* del Principado de Cataluña, señor general Despujols, cuya transmisión por teléfono a Madrid fué prohibida por la censura.

Mi primera pregunta es la siguiente: el capitán general de Cataluña, cuyas altas dotes soy el primero en proclamar, gasume hoy todos los poderes en Barcelona hasta el punto de ordenar a los periódicos que inserten la comunicación que él ha dirigido al fiscal del Tribunal Supremo llamado por él *sursum corda*? ¿Por qué esa comunicación ó telefonema, cuya publicación se ordenó a los periódicos de Barcelona, no se ha permitido transmitirla por telefono a los Diputados a Cortes y a la prensa de Madrid?

Como supongo que el Sr. Presidente del Consejo conoce la felicitación dirigida por el capitán general de Cataluña al fiscal de S. M., debo tambien preguntar a S. S. lo siguiente: La ley organica del Poder judicial, ¿ha sido modificada en Barcelona en el sentido de que el ministerio público, el que antes llamábamos fiscal de S. M., se llamará en lo sucesivo *sursum corda* y, los letrados que informemos en los Tribunales deberán aplicar esta nueva nomenclatura?

Otra pregunta: ¿Ha desaparecido el cuerpo de ejército y el capitán general de Cataluña, y el general Sr. Despujols se ha declarado tan regionalista, tan cantonal, como dice el Sr. Mencheta? (El Sr. Peris Mencheta pide la palabra), que para él existe todavía el Principado de Cataluña como tal Principado?

Porqué, Sr. Presidente del Consejo, hemos llegado a una confusión, a un lío tan espantoso en lo de Barcelona, que bien mereca la pena de que S. S. hable hoy claro delante de la Representación nacional.

Pase que un día el capitán general diga que no es posible decretar la libertad provisional de los presos porque en la ley militar no existe la libertad provisional; pase que el día siguiente ese capitán general, invadiendo las facultades de los fiscales militares, diga a los representantes de los gremios que en aquel momento decreta la libertad provisional de los detenidos; pase que en Barcelona no sepamos ya cual es la autoridad militar judicial que ejerce sus funciones, si son los fiscales militares ó si es la autoridad gubernativa que ha asumido el capitán general frente a frente de los jueces de instrucción, todos los cuales, absolutamente todos, han declarado que no constituye delito el hecho realizado de la resistencia pasiva de los contribuyentes de Barcelona; pase todo eso; pero; Sr. Presidente del Consejo de Ministros, que en estos momentos en que han pagado todos los contribuyentes morosos de Barcelona ayer mismo se hayan estado realizando en Barcelona detenciones y prisiones y en este instante continúen quizá realizándose detenciones precisamente de aquellas personas que han aconsejado el pago a los morosos, eso no tiene explicación.

Termino por ahora mis preguntas, porque ya dije desde el primer día que deseo la solución pacífica del conflicto de Barcelona, con una: ¿Cree el Gobierno de S. M. que después de la publicación del telefonema del *soi disant* capitán general del Principado, puede continuar un momento más en Barcelona el Sr. general Despujols?

Lo señor President contesta al señor Canellas que no ha comprés ben bé las preguntas si be dehen aludir a cosas que coneix ab tota sa extensió. Pot ser lo del *sursum corda* y del *soi disant*, per aquesta manifestació trilingue no ha acabat de compendre ben bé los desitjs del señor Canellas. Després d'alabar al Compte de Casp porque ha sabut terminar lo con-

flicte d'una manera satisfactoria diu que'l govern está estisfet d'ell y que pensa conservarlo a Barcelona moltíssim de temps.

Rectifica'l señor Canyellas dihent que está en lo convenciment de tothom que'l govern del señor Silvela es un govern que sap refugir los debats fins al punt de que haventhi hagut crisis y fets gravíssims durant l'interregne parlamentari, fins ara no s'ha discutit res enterament porque lo govern respon que no sap res...

Continúa'l Sr. Canyellas y'l President l'interromp duas vegadas després de lo qual exposa que'l capitá general ha dirigit un telefonema al fiscal de S. M. que es un empleat del govern per lo qual qualsevol que no hagués estat lo Sr. Silvela hauría destituit al autor del telefonema porque hi ha cosas molt graves, una de las quals es la de que'l capitá general ordena als periodichs de Barcelona que'l publiquin per donarse llustre y fer bombo y aquest capitá general que creu Barcelona viu separada de Madrid per una muralla com la de la Xina, priva [que s' trasmeti'l telefonema a Madrid.

Contesta a las elebansas del general Despujols que fa'l govern que sense'l bando per ell publicat que ha tingut per *inri* lo célebre telefonema, a Barcelona no hi hauría enterament res, puig totes las autoritats a una han contribuít a formar lo conflicte.

Censura'l modo com lo general Despujols parla de las colectivitats, societats, corporacions y homes conspicios de Catalunya. Pregunte si pot dit general calificar al fiscal del Tribunal Suprem de *sursum corda*, y porque mana publicar y al mateix temps prohibir la reproducció d'un telefonema.

Lo Sr. Canyellas fa distincions de si s'ha acabat ó no'l conflicte de Barcelona porque s'continúa ficant molts a la presó dels que no han fugit.

Continúa censurant lo capitá general, lo gobernador civil Sr. Sanz Escartín y'l Delegat Sr. Altoaguirre, verdaders causants del conflicte de Barcelona.

Contesta'l Sr. Silvela al Sr. Canyellas, defensant una vegada més al general Despujols.

Termina'l Sr. Canyellas rectificanc y diu que ab la gracia del ministre ha donat la millor contestació al telefonema del general Despujols. Verdaderament, diu, després del bando draconí venía be'l telefonema y la calificació pero ab autoritats que publican un dia lo bando y un altre dia lo telefonema no s'acreditan de bons conservaders ni de bons governants.

Desde Burgos

Sr. Director de LO SOMATENT:

Ha comensat aquí a glassar de bona manera y per mes que no hi ha noticias que poguerli comunicar d'interés general, particularment diré a vosté que he vist los restos del llegendari personatge, lo Cid Campeador y'ls de la seva senyora que al cel sían; y que m'he assentat en la poltrona ahont se sentavan los primers jutjes de Castella, algunas quinas lleys encara regeixen avuy dia entre aquets vehins.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.--REUS.

De venta en totas las bonas farmaclas y principals droguerías.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y'l que us vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyen.

Per fer GUANO se'n ha de ser molt coneixedor, y d'aixó n'hi han poch.

La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat a Moncada, y'ls trevalladors que'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podrán dirvos si s'hi fa cap barreja que no sigui de llei; y las materias que s'emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si volen informárvos, podeu dirgirvos a n'els mateixos que'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!!

Dipòsit a Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

Aixó val algo y per si considera que pot ferme presumir, per aquest motiu li comunico.

Las noticias de Barcelona, es a dir, lo silenci, es per aquesta terra comentat.

Y com es aquest un assumpto relliscós, tanco la boca y aixugo la ploma.

Dona gust y alegría veure que casi tots los viatjants de Barcelona y Sabadell portan sagells catalanistas y'n reparteixen entre sos amichs.

Y. res més.

Secció oficial

Registre civil

del dia 22 de Novembre de 1899

Neixements
María Martí Colom, de Emili y Francisca.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joan Vergés Vernis 80 anys, Sant Jaume, 27.—
Carles Giol Huguet, 63 anys, Bages, 12.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Joan de la Creu.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Baista (Providencia).

Continúa lo novenari de las ánimas, comensantse cada dia las a sis de la tarde se cantarán las vespres de Morts la novena y seguirá'l sermó que está a càrrech d'un P. Franciscà de Montblanch.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa a dos quarts de set de la tarde lo sant Novenari que tots los anys se celebra en sufragi de las ánimas del Purgatori, predicant un pare de la Companyia de Jesús.

Sant de demà.—Santa Catarina.

Anuncis particulars

TALONARIS

PERA LA RIFA DE NADAL

Se venen en aquesta impremta numerats y sense numerats.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Secoló comercial

J. Marsans Roí

Representant en feua: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)
Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, Amortizable, Cubas 1896, Cubas 1890, Filipinas, Exterior París, París, Londres.

Ordres de Borsa pera Barcelona Madrid y París.
Compra y venda al comptat de tota classe de valors.
—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los païssos.—Giro sobre Barcelona y Madrid.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d'ahir.

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, Orenses, S. Juan, Norts, Fransas, Filipinas, París, Londres.

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venda al comptat de tota classe de valors cotissables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Collegi de Corredors de Comers de la Plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with exchange rates for London and Paris, including local values and operations.

Table with financial data for Gas Reusense, Industrial Farinera, and other companies, listing prices and shares.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

Seguros sobre la vida

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L'ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.
Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituït lo dipòsit exigít per las Lleys fiscals vigents com garantia pera sos assegurats á Espanya.—Oficinas pera Catalunya Rambla del Centro, 6. Barcelona.—A Reus dirigir-se á D. LLUIS DE PEDRO, Plaça de Prim.

LA PALATINE

Compañia inglesa de

Seguros contra incendis, esplosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Rambla Centro, 6.—Barcelona.
Comissionat á Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plaça de Prim.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

Table with train schedules for Mora to Reus, including departure and arrival times for various classes.

De Reus á Mora

Table with train schedules for Reus to Mora, including departure and arrival times for various classes.

De Reus á Barcelona

Table with train schedules for Reus to Barcelona, including departure and arrival times for various classes.

De Barcelona á Reus

Table with train schedules for Barcelona to Reus, including departure and arrival times for various classes.

- (1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde el 2 d'Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 9:00 matí; 2:32, 5:43 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortidas de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortidas del Arrenal: 8:45 matí y 2:15 nit.

Reus 26 de Septiembre 1899.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Publicacions regionalistas que s'obren en aquesta Redacció.

- «La Renaixença», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya» diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Ven del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellenec», setmanari de Catalunya, de Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euskalduna», «Euskales», setmanaris de Bilbao (Biscaya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills illustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.